**NORAKSTS**
Lietas Nr. 128041013
Lietas arhīva Nr. 104AA-0976-14/16

**SPRIEDUMS**

Rīgā 2014.gada 17.oktobrī

Rīgas apgabaltiesas Krimināllietu tiesu kolēģija šādā sastāvā:

tiesnese S.Arnola,
tiesneses I.Logina un D.Kalniņa,

rakstveida procesā Rīgā, Abrenes ielā 3 izskatīja administratīvā pārkāpuma lietu par Valsts vides dienesta ģenerāldirektora vietnieces iesniegto apelācijas sūdzību par Rīgas pilsētas Kurzemes rajona tiesas 2014.gada 1.jūlija spriedumu.

**Aprakstošā daļa**

2013.gada 1.aprīlī Rīgas pašvaldības policijas inspektors- glābējs sastādījis administratīvā pārkāpuma protokolu Zv Nr.116352 par to, ka /pers. B/ kopā ar /pers. C/ zvejoja Buļļupē ar mazizmēra tīkliem (televizora tipa) bez licences, lieguma laikā, tādējādi neievērojot 02.05.2007. MK noteikumu Nr.295 „Noteikumi par rūpniecisko zveju iekšējos ūdeņos" 3., 14.2., 26.1. un 27.1[1]punktu prasības. /pers. B/ saukts pie atbildības saskaņā ar Latvijas Administratīvo pārkāpumu kodeksa (turpmāk tekstā- LAPK) 80.panta otro daļu.

Ar Valsts vides dienesta Jūras un iekšējo ūdeņu pārvaldes vecākās inspektores 2013.gada 15.aprīļa lēmumu Nr.11R/ZV116352 /pers. B/ piemērots naudas sods Ls 200 apmērā.

Ar Valsts vides dienesta ģenerāldirektores 2013.gada 20.maija lēmumu Nr.G01/23P lēmums Nr.11R/ZV116352 tika atstāts spēkā.

Ar Rīgas pilsētas Kurzemes rajona tiesas 2014.gada 1.jūlija spriedumu lēmums Nr.G01/23P un secīgi arī lēmums Nr.11R/ZV116352 tika atcelti un lietvedība administratīvā pārkāpuma lietā tika izbeigta. Tiesa secinājusi, ka lietā ir pārkāptas /pers. B/ LAPK 260.panta trešajā daļā paredzētās tiesības, proti, ja persona, kuru sauc pie administratīvās atbildības, nesaprot tiesvedības valodu, viņai ir tiesības izmantot tulka pakalpojumus. Tiesa pievienojusies Rīgas apgabaltiesas Civillietu tiesu kolēģijas 2014.gada 24.marta spriedumā lietā Nr.128025013 ietvertajai motivācijai, proti, ka nenodrošinot personai šādas tiesības, var tikt pārkāpts tiesiskuma, vienlīdzības un procesuālā taisnīguma princips. Norādījusi, ka šādas tiesības izriet arī no Latvijas Republikas Satversmes 92.panta un Eiropas Cilvēktiesību un pamatbrīvību aizsardzības konvencijas 6.panta 3.a un 3.e punkta.

Spriedumā norādīts, ka konkrētajā lietā ir jāvērtē tas, vai tulka nepieaicināšana ir liegusi personai saprast notiekošo un traucējusi sagatavot aizstāvību. Nav šaubu, ka /pers. B/ latviešu valodu nepārvalda un viņam ir nepieciešami tulka pakalpojumi. No tiesas sēdē nopratinātā policijas darbinieka liecībām izriet, ka viņš izskaidrojis /pers. B/ tiesības pieaicināt tulku, bet tā kā pats runā krievu valodā, piedāvājis /pers. B/ iztulkot protokola saturu. /pers. B/ tam piekritis

, un /pers. F/ tulkojis. Tiesa atzinusi, ka šādā veidā /pers. B/ netika nodrošinātas LAPK 260.panta trešajā daļā paredzētās tiesības, jo policijas darbinieks nav uzskatāms par tulku, kurš tiek brīdināts pēc Krimināllikuma 302. un 300.panta.

Par minēto tiesas spriedumu Valsts vides dienesta ģenerāldirektora vietniece iesniegusi apelācijas sūdzību, kurā norādīja, ka nav pareizs tiesas izdarītais secinājums par LAPK 260.panta trešās daļas pārkāpumu. No /pers. B/ pašrocīgi uzrakstītā paskaidrojuma redzams, ka viņam viss bija nolasīts un no tulkojuma viņš atteicās, tādejādi visu sapratis. Liecinieks /pers. F/ tiesas sēdē norādīja, ka /pers. B/ tika izskaidrotas tiesības, tostarp tiesības pieaicināt tulku. /pers. B/ piekritis tam, ka /pers. F/ iztulkos administratīvā pārkāpuma protokolu. /pers. B/ nav lūdzis pieaicināt tulku un apgalvoja, ka visu saprot.

Krimināllikuma 300. un 302.pantā ir paredzēta krimināltatbildība par apzināti nepatiesu tulkošanu vai nepamatotu atteikšanos tulkot pirmstiesas izmeklēšanā un tiesā, savukārt par šādu pat darbību veikšanu iestādē administratīvo pārkāpuma procesa ietvaros krimināltatbildība nav paredzēta. Tāpēc arī tulka brīdināšanai par iespējamo krimināltatbildību, veicot tulkošanu iestādē, nav juridiska pamata.

LAPK nav tāda regulējuma, kāds ietverts Kriminālprocesa likuma 11.pantā, kas skaidri definē gadījumus, kad nodrošināma tieši tulka palīdzība, proti, personai, kurai ir tiesības uz aizstāvību, ja tā neprot valsts valodu, ir tiesības lietot valodu, kuru šī persona prot, un tikšanās laikā ar aizstāvi bez atlīdzības izmantot tulka palīdzību, kura piedalīšanos nodrošina procesa virzītājs, šādos gadījumos -lai sagatavotos pratināšanai pirmstiesas procesā vai iztiesāšanai tiesas sēdē; lai sastādītu rakstveida sūdzību par kriminālprocesu veicošās amatpersonas rīcību vai nolēmumu un procesuālā piespiedu līdzekļa piemērošanu, grozīšanu vai atcelšanu; lai sastādītu dokumentu, kas nepieciešams lietas iztiesāšanai rakstveida procesā; lai sastādītu apelācijas vai kasācijas sūdzību.

Valsts vides dienesta ieskatā administratīvā pārkāpuma protokola sastādīšana pēc būtības neatbilst KPL 11.panta otrajā daļā minētajiem gadījumiem un šis pants arī pēc būtības neatbilst administratīvo pārkāpumu lietvedības raksturam un attiecināms vienīgi noziedzīgu nodarījumu izmeklēšanas procesa reglamentēšanai. Valsts vides dienests uzskata, ka visiem pieejamiem līdzekļiem ir jāīsteno indivīda tiesības tikt informētai viņai saprotamā valodā par administratīvo pārkāpumu un administratīvo atbildību, un tieši tāpēc šajā konkrētajā gadījumā valsts varu pārstāvošās amatpersonas attiecībā pret indivīdu ir rīkojušās likumīgi un korekti.

Valsts vides dienests nepiekrīt sprieduma motīvu daļā norādītajam, ka krievu valodā runājošā policista, kas nav sertificēts tulks, piedāvājums iztulkot no valsts valodas uz krievu valodu paša rakstītu tekstu, būtu prettiesisks. /pers. B/ atteikšanās parakstīt administratīvā pārkāpuma protokolu norāda tikai uz to, ka viņš tam nepiekrīt, nevis pierāda, ka protokols nebija iztulkots. /pers. B/ tulka pienākumus veica persona, kura prot attiecīgo valodu un minēto tiesību izmantošanas nodrošināšana nav izprotama tikai formāli, bet ir jāņem vērā, kādos apstākļos tulka nodrošināšana ir nepieciešama. Ņemot vērā pārkāpuma būtību, raksturu un vietu, kur tas notika, valsts var pielietot amatpersonu un darbinieku (policijas darbinieku, inspektoru u.c.)

valodu zināšanas, nodrošinot tulkošanu pārkāpējam saprotamā valodā. Pretējā gadījumā, formāli piemērojot LAPK 260.panta trešajā daļā paredzēto kārtību, tiek sniegta iespēja procesa dalībniekiem lietas un no tās izrietošo seku attālināšanai, kā arī uzlikts nesamērojams slogs valsts resursiem un arī pašām tiesām.

LAPK 266.panta pirmā daļa nosaka, ka tulku uzaicina iestāde (amatpersona), kuras lietvedībā atrodas administratīvā pārkāpuma lieta. Konkrētajā gadījumā ar administratīvā pārkāpuma protokola sastādīšanu administratīvā pārkāpuma lieta tika uzsākta un vēlāk nodota Valsts vides dienesta lietvedībā. Faktiski jāsecina, ka LAPK 266.panta pirmā daļa paredz tulka pieaicināšanu tikai uz administratīvā pārkāpuma lietas izskatīšanu. Tas izriet arī no tiesību normu saprātīgas piemērošanas - pašvaldības policists, sastādot administratīvā pārkāpuma protokolu, vienlaikus fiksē izdarītā pārkāpuma apstākļus, uzsāk administratīvā pārkāpuma lietu un inkriminē pārkāpuma izdarīšanu noteiktai personai. Šo darbību veikšanu LAPK prioritāri paredz veikt pārkāpuma vietā un bez nepamatotas vilcināšanās. LAPK neparedz administratīvā pārkāpuma protokola obligātu iztulkošanu pārkāpējam pie tā sastādīšanas.

Par minēto apelācijas sūdzību rakstveida viedokli iesniedzis /pers. B/. /pers. B/ norādīja, ka iestādes argumenti apelācijas sūdzībā ir klaji aizskaroši un ir vērsti uz likumdevēja izdotu normatīvo aktu neievērošanu, tiesību principu ignorēšanu un cilvēktiesību pārkāpšanu.

Izvērtējot pieteikto lūgumu un ievērojot LAPK 289.$^{20}$panta pirmās daļas nosacījumus, Krimināllietu tiesu kolēģija secina, ka apelācijas sūdzības iesniegšanas kārtība ir ievērota.

Saskaņā ar LAPK 289.$^{21}$panta nosacījumiem apelācijas sūdzība apgabaltiesā ir izskatāma rakstveida procesā, bet pamats tiesai pēc savas iniciatīvas pieņemt lēmumu par sūdzības izskatīšanu tiesas sēdē nebija objektīvi konstatējams.

## M o t ī v u  d a ļ a

Pārbaudījusi lietas materiālus, izvērtējusi pārsūdzētā sprieduma pamatojumu un apelācijas sūdzībā izteiktos argumentus, Rīgas apgabaltiesas Krimināllietu tiesu kolēģija atzīst, ka apelācijas sūdzība ir noraidāma, bet pārsūdzētais spriedums atstājams negrozīts.

Atbilstoši Latvijas Administratīvo pārkāpumu kodeksa 289$^{13}$.panta trešās daļas regulējumam tiesu kolēģija atzīst, ka Rīgas pilsētas Kurzemes rajona tiesas 2014.gada 1.jūlija spriedumā ietvertais pamatojums ir pareizs un pilnībā pietiekams, līdz ar ko tā pievienojas nolēmuma motivācijai un atkārtotu argumentu izklāstu nesniedz.

Tiesu kolēģija atzīst, ka pirmās instances tiesa izvērtējusi konkrētās lietas apstākļus un pamatoti secinājusi, ka tika pārkāptas /pers. B/ LAPK 260.panta trešajā daļā paredzētās tiesības.

LAPK 260.panta trešā daļa nosaka, ka, ja persona, kuru sauc pie administratīvās atbildības, neprot valodu, kurā notiek lietvedība, šai personai tiek nodrošinātas tiesības lietot tai saprotamu valodu, kā arī izmantot tulka pakalpojumus šajā kodeksā noteiktajā kārtībā.

Tulka nepieciešamība katrā konkrētajā lietā ir atkarīga no pašas personas gribas, proti, vai persona vēlas izmantot tai likumā paredzētās tiesības un vai viņa šo savu vēlmi ir darījusi zināmu iestādei, jo to, vai persona pietiekoši saprot tiesvedības valodu un vai viņai ir saprotami apsūdzības fakti, zina tikai pati persona.

Tiesu kolēģija secina, ka /pers. B/ vēlējās izmantot tulka pakalpojumus- no tiesai adresētās sūdzības izriet, ka gan notikuma vietā, gan policijas iecirknī viņš policijas darbiniekiem ziņojis, ka pilnīgi nepārvalda latviešu valodu un lūdza pieaicināt tulku, lai veiktu sastādīto dokumentu tulkojumu.

Tāpat tiesu kolēģija atzīst, ka šo savu vēlmi /pers. B/ darījis zināmu policijas darbiniekiem. Kā izriet no policijas darbinieka /pers. F/ pirmās instances tiesas sēdē sniegtajām liecībām, viņš piedāvājis /pers. B/ iztulkot sastādītā protokola saturu. Minētais, tiesu kolēģija ieskatā, norāda uz to, ka policijas darbiniekiem nebija šaubu, ka /pers. B/ ir nepieciešams sastādītā administratīvā pārkāpuma protokola tulkojums.

/pers. F/ ir Rīgas pašvaldības policijas darbinieks, kura pienākumi un kompetence noteikti likumā „Par policiju" un Rīgas domes 2003.gada 1.jūlija nolikumā Nr.75 „Rīgas Pašvaldības policijas nolikums". Iepazīstoties ar šo normatīvo aktu saturu, tiesu kolēģija secina, ka no tā neizriet policijas darbinieku kompetence tulkot iestādē sastādīto dokumentu saturu. Bez tam, normatīvajos aktos nav paredzēta policijas darbinieka atbildība par tulkošanu, kā arī konkrētajā lietā nepastāv iespēja pārliecināties par veiktā tulkojuma kvalitāti.

Tiesu kolēģija atzīst, ka apstāklis, ka policijas darbinieks nodrošinājis protokola satura tulkojumu, nenozīmē, ka iestādē /pers. B/ tika nodrošināta iespēja izmantot tulka pakalpojumus. Tiesu kolēģija pievienotas pirmās instances tiesas secinājumam, ka policijas darbinieks nav uzskatāms par tulku LAPK 260.panta trešās daļas izpratnē.

Ņemot vērā minēto, tiesu kolēģija atzīst par tiesisku un pamatotu Rīgas pilsētas Kurzemes rajona tiesas 2014.gada 1.jūlija spriedumu.

## R e z o l u t ī v ā  d a ļ a

Pamatojoties uz Latvijas Administratīvo pārkāpumu kodeksa 289.$^{21}$pantu, 289.$^{22}$pantu, 289.$^{12}$panta otrās daļas 1.punktu Krimināllietu tiesu kolēģija

**n o s p r i e d a**

Rīgas pilsētas Kurzemes rajona tiesas 2014.gada 1.jūlija spriedumu atstāt negrozītu, bet Valsts vides dienesta ģenerāldirektora vietnieces iesniegto apelācijas sūdzību noraidīt.

Spriedums nav pārsūdzams un stājas spēkā tā sastādīšanas dienā.

Spriedums ir pieejams tiesas kancelejā no 2014.gada 17.oktobra.

Tiesnese /personiskais paraksts/ S.Amola
Tiesnese /personiskais paraksts/ I.Logina
Tiesnese /personiskais paraksts/ D.Kalniņa

**NORAKSTS PAREIZS**
Rīgas apgabaltiesas tiesnese S.Amola
Rīgā, 17.10.2014.